

**Gelders Genootschap te Arnhem
Verkort Jaarbericht 2023**

Financieel jaarverslag 2023

Voor u ligt het jaarbericht van 2023.

Het Gelders Genootschap sluit het jaar 2023 af met een negatief resultaat van €708.592.

Bedrijfsopbrengsten

Algemeen

De bedrijfsopbrengsten in 2023 zijn €3.139.468; ongeveer €97.000 onder de herziene begroting voor 2023.

Ad Advisering ruimtelijke kwaliteit / bouwplannen

De opbrengsten uit bouwplannen (advisering Commissies Ruimtelijke Kwaliteit en monumentencommissies via de leges-/tariefregeling) zijn circa €2.110.000. Dit is €40.000 onder het begrote bedrag van €2.150.000.

Ten opzichte van het jaar 2022 zijn de opbrengsten circa € 123.000 lager.

In de coronatijd (2020 en 2021) zagen we een stijging van de bouwactiviteit. Medio 2022 is dit veranderd in een daling. De daling wordt onder andere veroorzaakt door de stijging van de bouwkosten, de verhoging van de gasprijzen, de inflatie en de stikstofproblematiek. In 2023 is het bouwvolume verder afgenomen en daarmee ook de inkomsten van het Gelders Genootschap voor de bouwplanadvisering.

Ad Projecten en detachering

De opbrengsten uit projecten en detachering zijn met een opbrengst van €1.029.251 circa €56.000 lager dan begroot en circa €28.000 hoger dan het jaar ervoor (2022).

Dat is een mooi resultaat, zeker omdat we in 2023 ook tijd hebben besteed aan de voorbereiding op de Omgevingswet. Zo hebben we alle gemeenten ondersteund bij het besluitvormingstraject voor de nieuwe commissie ruimtelijke kwaliteit, het maken van een nieuwe verordening en het benoemen van nieuwe Adviescommissies Omgevingskwaliteit.

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht geworden en we zien nu dat gemeenten starten met nieuw beleid. We krijgen veel vragen voor het maken van bijvoorbeeld nota's ruimtelijke kwaliteit, nieuw erfgoedbeleid of nieuw beleid voor verduurzaming.

Bedrijfslasten

Algemeen

De bedrijfslasten zijn met een bedrag van €3.972.214 ongeveer €265.000 boven de begroting.

Ten opzichte van het jaar 2022 zijn de lasten toegenomen met €705.504.

Huisvestingskosten boven de begroting

Het kantoor van het Gelders Genootschap, de orangerie van huis Zypendaal, is vanaf begin jaren 70 in erfpacht van de gemeente Arnhem. Het Gelders Genootschap betaalt geen huur, maar heeft de plicht het Rijksmonument te onderhouden en in stand te houden. Jaarlijks inspecteert de Monumentenwacht de orangerie en maakt een lijst van uit te voeren werkzaamheden. In 2023 was dit een grote investering, namelijk de complete renovatie en isolatie van het dak. Deze investering (ad €230.000) was niet opgenomen in de herziene begroting. Voor deze kosten is een bestemmingsreserve "huisvesting". Daarnaast hebben wij in 2023 te maken gehad met onvoorzien onderhoud ad €35.000 (onder andere een defecte vuilwaterpomp).

Als we de eenmalige kosten voor het onderhoud van de orangerie niet meenemen zijn de lasten circa € 440.000 hoger dan in het jaar 2022. Dit is conform de herziene begroting 2023.

De toename van de bedrijfslasten ten opzichte van 2022 was dus voorzien en is veroorzaakt door:

• Extra personeelskosten	€ 258.000
• Extra overige personeelskosten	€ 118.000
• Extra administratiekosten	€ 23.000
• Extra algemene kosten	€ 41.000
	<u>€ 440.000</u>

Ad Extra personeelskosten

In de de herziene begroting van 2023 is de uitbreiding van 1,5 fte ten opzichte van 2022 begroot. De kosten in 2023 zijn onder de herziene begroting gebleven door het onvoorziene vertrek van medewerkers.

Ad Extra overige personeelskosten

De post 'overige personeelskosten' bestaat onder andere uit inhuur personeel, salarisadministratie, opleiding, studiereis en diverse personeelskosten. De belangrijkste extra kosten (€118.000) ten opzichte van 2022 zijn:

- Inhuur personeel (€35.000).
Vanaf medio 2023 zijn we gestart met de modernisering van de financieel-administratieve werkwijze. Om onze financieel medewerker te ontlasten en data over te zetten hebben wij via een uitzendbureau een medewerker ingehuurd.
- Opleiding en training (€40.000)
De invoering van de Omgevingswet brengt veranderingen voor de advisering ruimtelijke kwaliteit. De advisering is vaker in het voortraject van initiatieven, de te behandelen plannen zijn complexer en advisering op een stedenbouwkundige schaal wordt belangrijker. Voor de ontwikkeling van de medewerkers is een cursus stedenbouw, speciaal voor de adviseurs ruimtelijke kwaliteit (vaak architecten) ontwikkeld. De cursus wordt gegeven in 2024.
Medewerkers krijgen in de gesprekken over bouwplannen en monumenten steeds vaker te maken met assertiviteit en soms agressie. Alle medewerkers hebben een training gevolgd om hier beter mee om te kunnen gaan.

- In 2023 zijn drie medewerkers gestart in de rol van teamleider. De nieuwe teamleiders hebben een cursus leiderschap gevolgd. We hebben geïnvesteerd in teambuilding (Bewegingsveroorzakers).
- Tweejaarlijkse studiereis 2023 (€25.000)
De kosten voor de studiereis zijn opgenomen in de begroting 2023.
- Jubilea en afscheid (€10.000)
We hebben in 2023 afscheid genomen van 3 medewerkers, waaronder de boekhouder met een staat van dienst van 40 jaar. Eén van de medewerkers heeft zijn 25-jarig jubileum mogen vieren. We hebben voor deze medewerkers feestelijke bijeenkomsten georganiseerd.
- Kosten ziekteverzuim (€8.000)
In 2023 hebben we meer kosten gemaakt dan verwacht voor de begeleiding van zieken.

Ad Extra administratiekosten

De kosten van automatisering en ICT zijn harder gestegen dan verwacht. Onze software speciaal voor de bouwplannen (Adviesbank) is uitgebreid met een mogelijkheid om online te communiceren met het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).

We hebben in september 2023 de modernisering van de financiële administratie opgepakt. We zijn overgestapt naar een nieuw projectmanagementsysteem en van Exact Globe naar Exact Online. Ook de toename van het aantal medewerkers verhoogt het maandelijkse bedrag. De verbreding van ons werk (stedenbouwkundig- en landschapsontwerp) vraagt uitbreiding van de software. We hebben enkele abonnementen aangeschaft voor teken- en ontwerpprogramma's.

Ad Extra algemene kosten

De algemene kosten zijn € 25.000 hoger dan de begroting.

In de begroting is geen rekening gehouden met aanpassingen website/huisstijl.

Verwachtingen toekomst

Het jaar 2024 is positiever gestart dan het jaar 2023. De Omgevingswet is ingevoerd en er komen vragen voor de actualisatie van erfgoed- en ruimtelijke kwaliteitsbeleid.

Er zijn verschillende acties ondernomen om beter grip te krijgen op de uitgaven.

Intern is gekeken waar we op kunnen bezuinigen en er is een taakstellende begroting opgesteld.

We stellen duidelijke grenzen aan uitgaven en bewaken deze gedurende het jaar.

Het bestuur heeft in de werkgroep Verdienmodellen nagedacht over een reële beloning van de diensten voor nu en in de toekomst.

Begin 2024 is het minimumtarief voor planadvisering verhoogd van €50 naar €100. Het uurtarief voor advisering is vastgesteld op 123,-.

Bestemming negatief resultaat

Het resultaat na vennootschapsbelasting over 2023 bedraagt €-708.592,-.

Het negatieve resultaat wordt als volgt bestemd:

€478.815,- : bestemmingsreserve "Vrije reserve"

€229.777,- : bestemmingsreserve "Huisvesting"

Arnhem, 13 juni 2024

Renée Koning
directeur

	31.12.2023	31.12.2022		31.12.2023	31.12.2022
	€	€		€	€
Actief			Passief		
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële activa	114.863	129.249	Vrije reserve	2.021.185	2.500.000
Financiële activa	3.096.194	2.750.052	Herwaarderingsreserve beleggingen	490.983	229.605
	3.211.057	2.879.301	Bestemmingsreserves	1.498.327	1.728.104
				4.010.495	4.457.708
Violtende activa			Voorzieningen	20.732	27.134
Debiteuren	364.057	753.730			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	122.118	59.477	Kortlopende schulden		
Overige vorderingen en overlopende activa	550.462	255.770	Crediteuren	95.281	5.399
	1.036.637	1.068.978	Belastingen en premies sociale verzekeringen	172.624	202.757
			Overige schulden en overlopende passiva	357.031	455.861
Liquide middelen				624.935	664.016
	408.468	1.200.580			
	4.656.162	5.148.859		4.656.162	5.148.859

	31.12.2023	31.12.2022		31.12.2023	31.12.2022
	€	€		€	€
Actief			Passief		
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële activa	114.863	129.249	Vrije reserve	2.021.185	2.500.000
Financiële activa	3.096.194	2.750.052	Herwaarderingsreserve beleggingen	490.983	229.605
	3.211.057	2.879.301	Bestemmingsreserves	1.498.327	1.728.104
				4.010.495	4.457.708
Violtende activa			Voorzieningen	20.732	27.134
Debiteuren	364.057	753.730			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	122.118	59.477	Kortlopende schulden		
Overige vorderingen en overlopende activa	550.462	255.770	Crediteuren	95.281	5.399
	1.036.637	1.068.978	Belastingen en premies sociale verzekeringen	172.624	202.757
			Overige schulden en overlopende passiva	357.031	455.861
Liquide middelen				624.935	664.016
	408.468	1.200.580			
	4.656.162	5.148.859		4.656.162	5.148.859

Exploitatieoverzicht over 2023

	2023	herziene begroting 2023	2022
	€	€	€
Contributie	690	700	695
Bouwplannen	2.109.527	2.150.000	2.232.480
Projecten	1.029.251	1.085.000	1.001.393
Algemene opbrengsten	0	300	13.535
Bedrijfsopbrengsten	3.139.468	3.236.000	3.248.104
Personeelskosten			
* salarissen	2.207.722	2.295.000	1.980.116
* pensioenpremies	342.208	349.000	348.776
* sociale lasten	339.652	345.000	303.004
* overige personeelskosten	291.017	200.000	172.824
Afschrijvingskosten	24.586	35.000	23.288
Huisvestingskosten	351.126	92.000	87.463
Administratiekosten	183.597	172.000	160.487
Commissiekosten	73.070	85.000	75.646
Algemene kosten	114.236	89.000	70.105
Bedrijfslasten	3.927.214	3.662.000	3.221.710
Bedrijfsresultaat	-787.746	-426.000	26.394
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	40.038	26.000	29.911
Rentelasten en soortgelijke kosten	-11.617	-15.000	-15.662
Resultaat voor vennootschapsbelasting	-759.325	-415.000	40.644
Vennootschapsbelasting	0	0	3.346
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	-6.488	0	0
Mutatie latente belastingvorderingen	-44.245	0	0
Resultaat na vennootschapsbelasting	-708.592	-415.000	37.298
Voorstel resultaatbestemming			
Toe te voegen: vrije reserve	-478.815	0	0
Toe te voegen: bestemmingsreserve "sociaal fonds"	0	0	0
Onttrekking / Toe te voegen: best.res. "speciale projecten"	0	0	0
Toe te voegen: bestemmingsreserve "huisvesting"	-229.777	0	37.298
	-708.592	0	37.298

Toelichting op de balans en het exploitatieoverzicht

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De waardering van activa en passiva en de bepaling van resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en verplichtingen die hun oorsprong vinden vòòr het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, aangepast om een beter vergelijk te krijgen met het huidige boekjaar.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. De afschrijving wordt ingaande het jaar van investering berekend. De afschrijvingsduur voor verbouwing Oranjerie is 25 jaar, voor inventaris 7 jaar, voor automatisering 4 jaar, voor software 5 jaar en voor laptops en tablets 3 jaar.

Financiële vaste activa

Beleggingen

Het vermogen is deels in effecten belegd. Deze effecten zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde. Van de effecten in portefeuille worden jaarlijkse koersverschillen verrekend met de herwaarderingsreserve beleggingen.

Leningen U/G

De overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Latente belastingvordering

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen of nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden kunnen worden gecompenseerd.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op contante waarde van 12,5%.

Overige vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen voor personeelsbeloningen

De vereniging heeft een pensioenregeling middels vrijwillige aansluiting bij het ABP.

De Nederlandse regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten verzekeringsmaatschappijen, bedrijfstakpensioenfondsen en ondernemingspensioenfondsen. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vereniging en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties.

Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de vereniging beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt zullen toekomen aan de vereniging en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2023 waren er geen pensioenvorderingen. Er waren verder geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de exploitatie gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Vennootschapsbelasting

Het Gelders Genootschap drijft al dan niet gedeeltelijk een onderneming of verricht een werkzaamheid waarmee in concurrentie wordt getreden met belastingplichtige ondernemers. Om die reden is het Gelders Genootschap subjectief belastingplichtig ingevolge de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. De belastingplichtig beperkt zich tot de winst uit die onderneming of het resultaat van die concurrente werkzaamheid. Er geldt een algehele vrijstelling in het geval de belastbare winst of het belastbare resultaat in enig jaar minder bedraagt dan € 15.000 per of € 75.000 in een aaneengesloten tijdvak van 5 jaren. Over de belaste winst of het belastbare resultaat is 15% (tot en met € 395.000) respectievelijk 25,8% (vanaf € 395.000) verschuldigd. Het Gelders Genootschap is op haar eigen verzoek met ingang van 2015 door de Belastingdienst uitgenodigd tot